

СОВЕТ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422060, Республика Татарстан,
Сабинский район, п.г.т. Богатые Сабы,
ул. Г.Закирова, 52

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ
422060, Татарстан Республикасы,
Саба районы, Байлар Сабасы ш.т.п.,
Г.Закиров урамы, 52 йорт

тел. (84362) 2-31-33, 2-31-44, факс (84362) 2-31-74, e-mail: saba@tatar.ru,
www.saby.tatarstan.ru

№ 52 от 25.02.2026

на № _____ от _____

КАРАР

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе

2025 елның 20 мартындагы №33-ФЗ номерлы «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында», 2009 елның 9 февралендәге №8-ФЗ номерлы «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеген тәэмин итү хакында» федераль законнары нигезендә, 2016 елның 13 октябрендәге ПР-26-4 номерлы «Муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын алып бару турында» Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советы президиумы карарын игътибарга алып, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Уставына таянып, норматив хокукый базаны камилләштерү, жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән норматив хокукый актларны берләштерү һәм системалаштыру, аларның эшчәнлегенә турында мәгълүматның ачыклығын тәэмин итү максатында Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын алып бару тәртибе турында Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын алып бару вәкаләтлесе итеп Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеген билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының жирле үзидарә органнары житәкчеләренә муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын актуаль хәлдә тоту, шулай ук законнарга туры килми торган муниципаль норматив хокукый актларның үз көчләрен югалтуын тануны тәэмин итү, законнарга туры килми дип тануны тәэмин итү, эш башкару һәм документлар әйләнеше өчен җаваплы хезмәткәрләргә (затларга) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлегенә муниципаль норматив хокукый актларга карата килгән мәгълүматны (массакуләм мәгълүмат чараларында, суд актларында, контроль яисә күзәтчелек органнары карарларында, хокукый экспертиза актларында бастырып чыгару һәм башка очракларында) килү көнендә яки күрсәтелгән вакытта тапшыру мөмкин булмаганда,

киләсе эш көненнән дә соңга калмыйча тапшыруны тээмин итэргә йөкләмә бирергә.

4. Муниципаль район составына кергән жирле үзидарә органнарыннан муниципаль норматив хокукый актларны һәм алар турында мәгълүматны Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар реестрына кертү өчен жыю һәм жибөрү өчен жаваплы вазыйфаи затка, күрсәтелгән жирле үзидарә органнары белән (килешү буенча) үзара эшчәнлекне оештырырга, муниципаль норматив хокукый актларның жирле дәрәжәдәге реестрларын алып баруны тээмин итү максатыннан.

5. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советының 2017 елның 14 декабрдәге №188 номерлы «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турында» карарын үз көчендә югалткан дип танырга.

5. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының Хокукый мәгълүматлар турындагы <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында һәм Саба муниципаль районының <http://saby.tatarstan.ru> рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

7. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Саба муниципаль районы башлыгы урынбасары Р.Р. Закиржановка йөкләргә.

Саба муниципаль
районы Башлыгы

Р.Н. Миңнеханов

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә
органнында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын алып бару тәртібе
турында Нигезләмә.**

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының жирле үзидарә органнында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын алып бару тәртібе турында әлеге Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә, реестрлар, жирле үзидарә органны) «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт органны һәм жирле үзидарә органны эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәмин итү хакында» 2009 елның 09.02.2009 елның 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирле үзидарә органны тарафыннан кабул ителгән норматив хокукый базаны камилләштерү, унификацияләү һәм исәпкә алуны системалаштыру һәм алар турындагы белешмәләрне, муниципалитетлар эшчәнлеге турындагы мәгълүматның ачыклығын тәмин итү максатларында эшләнгән.

1.2. Реестр бер үк вакытта (параллель рәвештә) муниципаль хокукый актларның гомуми реестрлары белән бергә алып барыла, жирле үзидарә органының норматив, норматив булмаган характердагы актларын (хокук куллану актларын) исәпкә алу өчен эш башкару һәм документлар әйләнеше бүлекчәләре алып бара һәм аларны тулысынча яисә өлешчә алыштырмый. Реестр муниципаль норматив хокукый актларны теркәү максатларына хезмәт итми.

Актларның нормативларын билгеләү өчен Россия Федерациясе Югары Суды Пленумының 2018 елның 25 декабрендәге 50 номерлы «Норматив хокукый актларга һәм законнарны аңлатуны үз эченә алган һәм норматив сыйфатларга ия актларга дөгъва белдерү турындагы эшләрне судлар тарафыннан карау практикасы турында» карарының 2 пунктна таянып эш итәргә кирәк, анда норматив хокукый актны характерлаучы билгеләр түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

актны билгеләнгән тәртіптә жирле үзидарәнең идарә органы, оешма яисә вазыйфаи зат тарафыннан вәкаләт бирелгән башка орган тарафыннан бастырып чыгару;

актта ижтимагый мөнәсәбәтләргә жайга салуга йә гамәлдәге хокук мөнәсәбәтләргә үзгәртүгә яисә туктатуга юнәлдерелгән берничә тапкыр кулланылуга исәпләнгән билгесез затлар даирәсе өчен мәжбүри булган хокукый нормалар (үз-үзеңне тоту кагыйдәләре) булу.

1.3. Реестр түбәндәге бурычларны хәл итү өчен хезмәт итә:

- норматив характердагы муниципаль хокукый актларны, алар турында мәгълүматларны исәпкә алу, аларның законнарга туры килүен контрольдә тоту;

- коррупциягә каршы экспертиза уздыруның һәм муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгаруның үз вакытында башкарылуын тикшереп тору, актларның һәм алар турында белешмәләргә законнарда билгеләнгән очрактарда вәкаләтле дәүләт хакимияте органнына жибәрелүен контрольдә тоту;

- вәкилләккә орган, башлык, башкарма комитет һәм муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары, аларның вазифаи затлары һәм аппаратлары эшчәнлеген оператив мәгълүмат белән һәм белешмә белән тәмин итү.

- муниципалитетның норматив хокукий базасында гражданның һәм юридик затларның, шул исәптән хужалык итүче субъектларның, иҗтимагый һәм башка кызыксынган оешмаларның, массакүләм мәгълүмат чараларының, контроль (күзәтчелек) органнарының һәм башкаларның файдалана алуын тәмин итү.

1.4. Реестр - һәркем өчен мөмкин булган рәвештә рәсмиләштерелгән (махсус программа тәминатыннан файдаланмыйча мәгълүматны чагылдырырга мөмкинлек бирә торган таблица форматында) һәм җирле үзидарә органының барлык муниципаль норматив хокукий актлары турында мәгълүматны Нигезләмәнең 2 бүлегендә билгеләнгән билгеләнгән тәртипкә туры китереп туплаган белешмәләр базасы.

1.5. Җирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын алып баруга вәкаләтле вәкил булып Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының юридик бүлегә тора.

1.6. Муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла торган реестрның компьютер (цифрлы) версиясен алып барган өчен Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлегә Башлыгы җаваплы булып тора.

2. Реестрларны формалаштыру һәм алып бару.

2.1. Реестр рус телендә 1 нче кушымтага нигезләнеп электрон рәвештә алып барыла.

2.2. Реестрларга муниципаль норматив хокукий актлар турында мәгълүмат кертелә:

- басылып чыкканның да, басылып чыкмаганның да;

- гамәлдәге дә, үз көчен югалткан яисә башка актлар белән үзгәртелгән дә;

- башка актларга үзгәрешләр кертү яисә көчләрне югалту турында, башка актларның гамәлдә булу срокларын туктатып тору яисә озайту турында.

2.3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советы, Саба муниципаль районы Башкарма комитеты реестрына түбәндәге мәгълүматлар кертелә:

- җирле референдумда кабул ителгән хокукий актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар, гражданның җыеннары турында;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Советы кабул иткән карарлар турында.

- район Башлыгының, норматив характердагы Башкарма комитет карарлары турында;

- норматив характердагы (норматив характердагы аерым нигезләмәләр булган) район Башлыгының, Башкарма комитетның боерыклары турында.

2.4. Нигезләмәнең 2.3 пункттың күрсәтелмәгән муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнары аппаратларында алып барыла торган реестрларга түбәндәге белешмәләр кертелә:

норматив характердагы күрсәтмәләр турында (аерым норматив характердагы положениеләрне үз эченә алган);

норматив характердагы боерыклар турында (аерым норматив характердагы положениеләрне үз эченә алган).

2.5. Реестрларга түбәндәге мәгълүматлар кертелә:

хокукий актның төре;

кабул ителү көне;

теркәү номеры (эш алып бару һәм документ әйләнеше бүлегә тарафыннан алып барылган муниципаль хокукий актлар реестры белән билгеләнгән);

акт кабул иткән (чыгарган) орган (вазифаи зат)

аталышы (булган очракта).

2.6. Реестрларга муниципаль норматив хокукий актлар турында түбәндәге өстәмә мәгълүматлар кертелергә тиеш:

басылып чыгуы (игълан ителүе) турында;

үзгәрешләр кертү (көчен югалту), суд тарафыннан гамәлдән чыгару турында;

Прокурор йогынтысы актлары

коррупциягә каршы экспертиза үткөрү турында тамга.

2.7. Муниципаль норматив хокукий актлар турындагы белешмәләр актлар кабул итү (нәшер итү) датасы нигезендә хронологик тәртиптә реестрларда урнаштырыла.

2.8. Жирле үзидарә органнары житәкчеләре эш башкаруга һәм документлар әйләнешенә җаваплы буйсынучы бүлекчәләргә (затларга) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлегенә Нигезләмәнең 2.5, 2.6 пунктларында каралган мәгълүматны керткән (формалаштыру) көндә йө, күрсәтелгән срокта тапшыру мөмкин булмаган очракта, киләсе эш көненнән дә соңга калмыйча тапшыруны йөкләргә тиеш.

Реестрларга яңадан кабул ителгән муниципаль норматив хокукий актларның текстлары (яки хокукий база мониторингы нәтижәсендә ачыкланган, реестрларга элек кертелмәгән актлар) кушыла.

2.9. Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге Нигезләмәнең 2.8 пунктында күрсәтелгән мәгълүматны эшкәртә һәм реестрга кертә.

2.10. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге ел саен, гыйнвар аенда, реестрның актуаль редакциясен Саба муниципаль районы сайтында урнаштыра.

3. Реестрларда булган мәгълүматны бирү тәртибе һәм шартлары. Мәгълүмат элементәсенең башка мәсьәләләре.

3.1. Реестрларда булган мәгълүмат муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырыла торган һәркем файдалана алырлык мәгълүмат булып тора. Аны кызыксынучы затлар тарафыннан электрон образлар (файллар) рәвешендә табу чикләнми.

3.2. Реестрларда булган һәм законнарда каралган очракларда вәкаләтле органнарга тапшырыла торган мәгълүматларны тапшыру (бирү) тиешле норматив хокукий актлар белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

3.3. 2015 елның 3 ноябрәндәге 92-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасы муниципаль районнарының жирле үзидарә органнарына муниципаль районга керүче жирлекләрдән Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрын алып бару өчен кирәкле мәгълүмат жыю буенча Татарстан Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә җаваплы затлар күрсәтелгән белешмәләрне жыйган өчен муниципаль районга керүче жирлекләрдән тиешле реестрлар алып баруны тәэмин итү максатларында муниципаль район составына керүче жирлекләрнең жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлекне (киләшү буенча) оештыралар.

4. Прокурор йогынтысы актлары.

4.1. Юридик бүлек тарафыннан Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан 2 нче кушымтада каралган рәвештә кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукий актларга карата Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы жирле үзидарә органнары адресына жибәрелгән прокурор йогынтысы актларын алып бару гамәлгә ашырыла.

5. Реестрлар алып бару тәртибен бозган өчен жаваплылык.

5.1. Нигезләмәнең 1.5, 1.6, 2.8 пунктларында күрсәтелгән житәкчеләр һәм башка вәкаләтле затлар нигезләмәдә билгеләнгән реестрлар алып бару тәртибен бозган өчен дисциплинар жаваплылык (яки жаваплылыкның башка билгеләнгән төре) тоталар.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын алып бару тәртибе турында Нигезләмәгә 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы норматив хокукый актлар реестры

№ т/б	Акт номеры	Актны кабул итү датасы	Акт формасы (төрө)	Акт кабул иткән (чыгарган) Орган (вазыйфаи зат)	Актның аталышы	Рәсми басылып чыгу датасы	Үзгәреш кертүче / гамәлдән чыгаручы актлар	Прокурор йогынтысы актлары	АКЭ үткөрү турында тамга

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының җирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын алып бару тәртибе турында Нигезләмәгә 2 нче кушымта

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы җирле үзидарә органнары
адресына җибәрелгән прокурор йогынтысы актлары реестры**

№ т/б	Прокурор йогынтысы актының номеры	Прокурор йогынтысы актының кертелү датасы	Прокурор йогынтысы актының исеме	Җирле үзидарә органнарына прокурор йогынты ясаганнан соңгы актларының керү датасы	Карап тикшерү нәтижәсе	Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына юллану турында тамга